

Als hartsvriendinnen deelden ze tientallen jaren lief en leed. En toen overleed Mimi. Mar Horeman vertelt wat de vriendschap voor haar betekende en welke impact Mimi's dood heeft.

Mar (65) verloor haar hartsvriendin Mimi (60)

‘Met haar heb ik een heel leven gedeeld’

“Ik heb een vriendin met wie ik winkel, ik heb een vriendin met wie ik een borrel drink, maar hoe moet ik Miem nou omschrijven? Ze was mijn hartsvriendin, bij haar kon ik mezelf zijn. Niets was voor haar te gek, alles was bespreekbaar, want ze oordeelde nooit. Ze was een verlengstuk van mij; we hoorden bij elkaar. Ik realiseer me nu eigenlijk pas hoe bijzonder dat was. Soms spraken we elkaar maanden niet. Maar als één van ons tweeën het zwaar had, bijvoorbeeld door een scheiding of sterfgeval, voelde de ander dat aan en belde op. Alsof we het konden ruiken. Dan gingen we gewoon weer verder waar we waren gebleven met praten en lachen. En ze was een droge, hoor. Toen ik veertig jaar geleden mijn onverwacht overleden vader had laten begraven naast mijn moeder, die al op mijn zevende stierf, had ik daar enorme spijt van. Hij was nooit lief voor mijn moeder geweest, dus misschien had ze dat helemaal niet gewild. Maar dan zei Miem: ‘Ah joh, daarboven gaan ze toch ieder hun eigen weg.’ En dat hielp.”

Streken

“We kenden elkaar al sinds onze kindertijd, zaten tegenover elkaar op school. Maar de vriendschap begon toen ik twintig was en zij zestien. Ik kwam haar tegen tijdens het stappen, er was een klik en met een paar andere meiden vormden we al snel een vaste uitgaansgroep. Een eerste vakantie naar Mallorca volgde en de jaren daarna werd onze vriendschap steeds intenser. We zijn een keer of vijf met elkaar op vakantie geweest en we waren een stél hoor. Vooral Miem had van die streken. Het is eigenlijk een wonder dat er nooit iets met ons is gebeurd. We stapten bijvoorbeeld zomaar in bij een paar filmsterrentypes die langsreden in hun slee. We kenden ze van het strand, maar hadden geen idee waar we naartoe gingen. Hebben we gewoon de hele nacht in een disco staan dansen. Mimi was een prachtige meid die de jongens voor het uitkiezen had. In een Spaanse strandtent ontmoette ze Mohammed. Hij was smoor op haar, en andersom, maar zij hield de boot af ▶

“Vakantie 1975, nachtclub Caramba Santa Ponsa. De foto eronder is gemaakt toen we net aankwamen en voet zetten op Spaanse bodem.”

omdat de vakantie bijna voorbij was en ze hem dan toch nooit meer zou zien. Een paar weken later, weer in Nederland, zei ze: ‘Ik heb het gevoel dat ik Mootje zo tegen het lijf loop.’ Bleek dat Mootje bij haar moeder aan de keukentafel zat. Ze had hem haar adres gegeven, maar had nooit gedacht dat hij zou komen. Die arme jongen sprak geen woord Nederlands, maar heeft daar uren alleen bij haar moeder aan de tafel gezeten, omdat Miem er niet naartoe durfde te gaan. Toen ze eindelijk ging, hebben ze een avondje gezoend. Daarna vertrok hij weer met de bus, met onbekende bestemming.”

Spreekuur

“Omdat ik vier jaar ouder was dan zij liepen onze levens best veel uit elkaar. Ik kreeg een relatie en kinderen en zij zat nog volop in het uitgaansleven. Maar er was een bepaalde chemie tussen ons waardoor we toch steeds weer bij elkaar terugkwamen. Alle belangrijke gebeurtenissen hebben we met elkaar meegemaakt; huwelijken, geboortes, mijn scheiding. Als ik in de narigheid zat, belde ze ineens weer op en dan kon ik mijn verhaal bij haar kwijt. En zij bij mij.”

‘Ze belde me vaak op: ‘Heb je spreekuur?’ Als ze haar verhaal had verteld, zei ze dat ze toch wel weer was opgeknapt’

Ze klaagde nooit, ze was nooit negatief. Ook niet toen ze beviel van een tweeling en één van de meisjes, Liza, door een fout van de dokter tijdens de geboorte overleed. Ik weet nog dat ik in het ziekenhuis bij haar kwam en niet wist wat ik moest zeggen. Toen zei ze: ‘Ach, dit is toch veel makkelijker voor mij? Hoe moest dat anders met twee

kinderen op de fiets, en in de Hema?’ Ze wilde niet breken, was hard voor zichzelf, en wilde er zijn voor haar andere dochtertje Eva. Maar een jaar later kwam het er ineens allemaal uit, en dan konden we er met elkaar over huilen. Ze belde me vaak op: ‘Heb je spreekuur?’ Als ze haar verhaal had verteld en weer wegging, zei ze dat ze toch wel weer was opgeknapt. Ik had niet het gevoel dat ik iets had gedaan of gezegd om haar te helpen. Maar als ik vroeg waarvan dan, zei ze: ‘Nou, gewoon!’. Als ik het moeilijk had, vloog ik even bij haar binnen en kon ik bij haar terecht. Dan lag er de volgende dag een kaartje in de bus met een paar lieve woorden. Maar we konden ook zitten zwijgen of chagrijnig zijn bij elkaar. Wij hadden een heel leven gedeeld, en dat maakte onze vriendschap vanzelfsprekend en tegelijkertijd bijzonder. Zij wás er gewoon.”

Dwars erdoorheen

“Mimi was al een paar jaar ziek. Ze had reuma, suikerziekte, een hoog cholesterolgehalte. Ze liep op aangepaste schoenen en had knobbels op haar handen. Nadat ze in het ziekenhuis

was opgenomen met vocht achter haar longen, ging het opeens heel hard achteruit met haar nieren. De ader naar haar nog redelijk goede nier was verstopt en moest worden gedotterd. Ze was zó bang dat dat ook weer mis zou gaan, zoals zo veel in haar behandeling steeds heel moeizaam was verlopen. En ja hoor, de arts stak met het dotteren

dwars door de ader heen. Vanaf dat moment moest ze vier nachten per week naar het ziekenhuis om te worden gedialyseerd. Overdag was ze thuis. In het begin stond ze er nog best positief in. Na een tijdje begon ze achteruit te gaan, wat ik merkte als ik belde om langs te komen en ze niet opnam. Dan wist ik het al, ze was te ziek. Of ik zat tegen haar aan te leuteren en ze zat stilletjes te luisteren, maar intussen te vergaan van de pijn. Maar ze bleef hard voor zichzelf en wilde bijna nooit over haar pijn en ziektes praten. Als ik erover begon zei ze: ‘Ja, jóuw leven is over rozen gegaan! Ik hoef echt niet met jou te ruilen, Mar!’ Dan zaten we soms toch samen te huilen, om ons eigen verdriet én dat van elkaar.

Ze begon er in die tijd steeds vaker over hoe zwaar ze de dialyses vond. Dat ze een mooi leven had gehad, maar er op deze manier eigenlijk wel klaar mee was. Ik probeerde haar op te beuren, zei dat het echt weer beter zou gaan en we er van de zomer weer op uit zouden trekken. Toen ik een keer tijdens het dialyseren aan haar bed zat, begon ze te huilen. Ik ook. Ik wist wat ze zou gaan zeggen. Ze zei: ‘Mar, ik stop ermee. En huil niet zo.’ Ik zei: ‘Dat is eigenbelang, ik wil je gewoon niet missen. Ik hou zo veel van je. Maar ik begrijp dat dit ook geen leven is.’ Miem zei: ‘Als je straks thuis bent, dan neem je een borrel, dan slaap je beter.’ Dat was Miem, dat ze zich in die situatie nog zorgen maakte om mij.”

Afscheid

“Dat was op zondagavond. De dagen erna hoopte ik nog dat ze erop terug was gekomen, al was het maar voor haar dochter Eva van 24. Ik kon het niet geloven en wilde het eigenlijk ook niet begrijpen; met wie moest ik dan praten, waar vond ik zo’n warm nest? Maar op dinsdag appte Mimi’s man Hans me: ‘vandaag laatste dialyse’. De volgende dag zat ze thuis op haar bed, aangesloten op zuurstof. Ik begon meteen te huilen. Ze zei: ‘Huil nou niet, kijk hoe mooi ik

“Samen op vakantie in 1976, Pepe’s Bar in Santa Ponsa.”

mag sterven. Hans is bij me, Eva is bij me, jij loopt binnen wanneer je wilt.’ Er was koffie, er waren koekjes, de Selvera’s stonden op; muziek uit onze kindertijd. We spraken over vroeger, over wat we allemaal hadden meegemaakt, onze levens. Die donderdag ben ik een paar keer langsgeweest, maar het ging steeds slechter. Langzaam werd ze vergiftigd door haar eigen nieren. Ze kon nog wel wat praten, maar ik zag haar ogen steeds wegdraaien. Ik heb haar nagels nog geknipt. Op vrijdag was ze niet meer aanspreekbaar. Ik hoopte dat ze wakker zou worden en zeggen: ‘Leg me maar weer aan de dialyse.’ Ik wilde het nog steeds niet geloven. Op zaterdagochtend zou ik even boodschappen doen en dan naar Miem. Maar iets zei me dat ik eerst naar Miem moest gaan. Toen ik tien minuten bij haar was, stierf ze. Ik had mijn handen op de schouders van Hans en Eva. Ik moest denken aan wat ze me eerder had gezegd: ‘Het is goed, ik ga lekker naar mijn dochtertje Liza. En als jij op je sterfbed ligt en ze laten je beneden los, sta ik boven om je op te vangen. Dan

gaan we gewoon verder met keten.’ Miem lag thuis op bed opgebaard en ik ging die week een paar keer per dag bij haar kijken. Ze was een plaatje, ik heb nog nooit zo’n mooie overledene gezien. Ze was nooit zo van de knuffels maar had van die lekkere stevige schouders waar ik haar altijd vastpakte als we afscheid namen. ‘Kom effe hier,’ zei ik dan. Toen ze lag opgebaard, bleven haar schouders zacht. Als ik wegging, kneep ik er steeds nog even in. Op vrijdag sloten we de kist. Eva legde allemaal petitfourtjes om haar heen, daar was ze dol op. We hebben er ook een paar opgegeten. Eentje hebben we verkruimeld, omdat ze altijd zo knoeide. Bij de crematie had iedereen een roze roos meegenomen. Dat had ze zo gewild, om de mensen niet op kosten te jagen. Er waren wel tweehonderd roze rozen bij elkaar. Miem had wat op papier gezet wat werd voorgelezen door de begrafenisondernemer. Ze noemde Eva, Hans, haar broer en zus. Ik werd ook genoemd: ‘Mar, je hebt altijd dat bijzondere plekje in mijn hart gehad.’ De tranen rolden over mijn wangen.

Ik was heel trots. Ik heb zo veel aan haar gehad, maar zij dus ook aan mij.”

Verder

“Ik heb heel veel gehuild, vooral ’s nachts als ik niet kon slapen. Het leek wel of er een waterbakje boven mijn hoofd hing, zoveel tranen had ik. Dan dacht ik: waar ben je dan nu? Ik wilde weer met haar lachen en praten, een terrasje pikken. Ik kon het nog steeds niet accepteren. Heel langzaam werd dat minder. En nu, een paar maanden later, is er een ander gevoel voor in de plaats gekomen. Ik ben nu vooral blij dat ik haar heb gekend en dat ik zo’n bijzondere vriendschap met haar heb mogen hebben. Dat hele speciale gevoel dat je voor elkaar hebt, dat je wéét dat iemand van je houdt. Dat je zelfs je slechte humeur niet voor elkaar hoeft te verbergen. Er zijn maar weinig mensen die zo’n vriendschap hebben gekend. Ik heb nu vrede met haar overlijden. Ze kon niet meer verder, dat snapte ik toen ook wel, maar nu kan ik het ook accepteren. Hoewel ik haar nog verschrikkelijk mis. Als ik langs haar huis loop, kijk ik nog altijd naar boven of ze daar niet zit achter haar bureau. Soms wel zes keer. Het voelt leeg; nooit meer zomaar even binnenwippen met een tompoes. Toen ik haar vlak voor haar dood vroeg waar ik dan heen moest als ik iets wilde vertellen, ze ze: ‘Ik luister evengoed wel naar je’. En zo voel ik dat nu ook.” ■